

Zápis ze zasedání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany **úterý 22. března 2016, od 8 h v zasedacím sálu vlády**

Přítomné členky a členové VVZPO

Jiří Dienstbier (MLP), Milan Feranec (MD), Táňa Fischerová (NRZP ČR), Zuzana Jentschke Stöcklová (MPSV), Václav Krása (NRZP ČR), Michaela Marksová (MPSV), Anna Matoušková (MK), Jiří Morávek (NRZP ČR), Lenka Ptáčková Melicharová (MZ), Pavel Ptáčník (ÚV ČR), Karel Rychtář (AZZP ČR), Bohuslav Sobotka (předseda VVZPO), Jan Uherka (NRZP ČR), Kateřina Valachová (MŠMT), Jiří Vencel (NRZP ČR)

Nepřítomné členky a členové VVZPO

Klára Dostálová (MMR), Jan Gregor (MF), Jiří Koliba (MPO), Svatopluk Němeček (MZ), Svatopluk Pohořelý (MŠMT)

Zástupci omluvených členů a členek VVZPO

Marie Bílková (MF), Jiří Klíma (MMR), František Nestával (MPO)

Sekretariát VVZPO

Kateřina Krajíčková, Barbora Mičicová, Petra Nováková

Hosté

Andrea Baršová (ÚV ČR), Martina Brzková (MZ), Karel Havlíček (SFDI), Martin Hollý (Česká psychiatrická společnost), Miroslav Jašurek (MŠMT), Pavel Křeček (ČKAIT), Aleš Lang (Platforma pro transformaci péče o lidi s duševním onemocněním), Dagmar Lanzová (NRZP ČR), Iva Merhautová (MPSV), David Pospíšil (MPSV), Marie Špačková (ČKA), Martina Štěpánková (ÚV ČR), Renata Zdařilová (ČKAIT)

Informace k usnášení schopnosti

Dle Statutu VVZPO je počet řádných členek a členů VVZPO stanoven na 20. VVZPO je usnášení schopný při účasti minimálně ½ členů a členek, tj. 11. Při zahájení zasedání bylo přítomno 14 členů a členek. Kворum bylo kvůli příchodům a odchodům členek a členů VVZPO pohyblivé, jeho aktuální stav je vždy uveden u dotčeného hlasování.

Jednání zahájil a řídil předseda VVZPO a předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka. Po projednání prvního bodu předal řízení jednání výkonnému místopředsedovi VVZPO a ministři pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jiřímu Dienstbierovi.

Bohuslav Sobotka úvodem přivítal účastníky jednání a omluvil nepřítomné členy a členky VVZPO. Dále uvedl, že bod věnovaný novele zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání bude zařazen na příští zasedání VVZPO, na které budou přizváni také zástupci Asociace televizních organizací. Pavel Ptáčník poté navrhnul, aby byl bod č. 5 Příprava novely zákona o sociálních službách zařazen na 4. místo programu, aby byla zajištěna účast hostů v dohodnutém čase vzhledem k posunu programu způsobenému vyřazením jednoho bodu. Bohuslav Sobotka dal hlasovat o návrhu programu jednání s navrženými změnami, který VVZPO jednomyslně přijal 14 hlasy přítomných členů a členek.

Schválený program:

1. Informace o implementaci novely školského zákona ve vazbě na společné vzdělávání,
2. Výroční zpráva VVZPO za rok 2015,
3. Projednání a doporučení vyhlášení dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených,
4. Příprava novely zákona o sociálních službách,
5. Nedostatky podávaných záměrů bezbariérových tras v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny,
6. Informace o plnění Závěrečných doporučení Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením k úvodní zprávě ČR o plnění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením,
7. Informace o postupu prací na přípravě právní úpravy zajišťující koordinaci rehabilitace,
8. Zpráva o postupu prací na implementaci Strategie reformy psychiatrické péče,
9. Důsledky zvyšování minimální mzdy na výši náhrad za ztrátu na výdělcích z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání,
10. Různé.

1. Informace o implementaci novely školského zákona ve vazbě na společné vzdělávání

S prvním bodem jednání seznámila členy a členky Výboru ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová.

V současné době jsou zpracovány všechny prováděcí předpisy k novele školského zákona. V několika posledních týdnech či měsících se vede diskuse k tomuto tématu, není však často motivovaná podporou nejkvalitnějšího vzdělávání dle volby rodičů a nejlepšího zájmu dítěte. Součástí školské soustavy jsou i speciální školy, které rušeny nebudou. V současné době se 70 tis. dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělává ve školách hlavního vzdělávacího proudu bez adekvátní podpory. Deset let dlužíme dětem, žákům a studentům i učitelům ve školách hlavního vzdělávacího proudu adekvátní podporu inkluzivního vzdělávání. Od 1. září se mění to, že tato podpora bude poskytována tak, aby volba vzdělávacího zařízení byla svobodná. S ohledem na zápisy do prvních tříd od nového školního roku nedošlo k radikální změně či navýšení počtu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, které se zapsaly do škol hlavního vzdělávacího proudu.

Je napravováno dlouhodobé podfinancování asistentů pedagoga. V letošním roce bylo vyčleněno navíc 500 mil. Kč na financování asistentů pedagoga ke stávajícím 300 mil. Kč v rezervě krajských úřadů. Některé z krajů váhaly s rozepsáním této rezervy, nyní by to již mělo být napraveno. Na financování asistentů pedagoga míří i dotační rozvojové programy, které byly rozšířeny o soukromé a církevní školy a byly navýšeny o 150 mil. Kč. Peníze jsou nyní nově rozdělovány podle počtu dětí a učitelů. Souhrnně byly finanční prostředky pro regionální školství navýšeny o 5 mld. Kč. Rozepsány byly také rezervy na kompenzační pomůcky. MŠMT zašle členům a členkám VVZPO rozpis dle krajů, jaké finanční prostředky byly navíc uvolněny na financování asistentů pedagoga a na kompenzační pomůcky. Je vytvářena finanční rezerva na konkrétní případy, které by nebyly finančně pokryty.

Od roku 2001 stavební předpisy ukládají školám zajistit bezbariérové prostředí. Finanční prostředky na bezbariérové stavby lze čerpat také prostřednictvím IROP.

Rozprava:

Václav Krása uvedl, že je třeba, aby byl v této oblasti VVZPO aktivnější a stejně tak i NRZP ČR. Dále sdělil, že je překvapen negativní kampaní k tématu inkluzivního vzdělávání. Velmi negativním aspektem této kampaně je, že se snaží přesvědčit veřejnost, že žáci se zdravotním postižením na sebe zbytečně navazují vysoké finanční prostředky a že jim vzdělávání nepřináší benefity v dalším životě, a proto je pro ně prospěšnější speciální vzdělávání či vzdělávání v „praktických“ školách. Proti tomuto názoru je třeba se jednoznačně vymezit. Stále více rodičů usiluje o to, aby děti navázaly přirozené sociální vazby a zůstaly v přirozeném prostředí. Je třeba vyrovnat podporu žákům ve speciálních a „praktických“ školách a školách hlavního vzdělávacího proudu, kde je nedostatečná. NRZP ČR řadu let dostává velké množství stížností rodičů na to, že nejsou uvolněny dostatečné finanční prostředky na financování práce asistenta pedagoga. Novela školského zákona přináší potřebnou podporu, což NRZP ČR považuje za zásadní změnu, kterou podporuje.

Kateřina Valachová uvedla, že Národní ústav pro vzdělávání bude koordinovat poptávku a nabídku asistenta pedagoga. Příloha rámcového vzdělávacího programu pro žáky s lehkým mentálním postižením je nahrazena upraveným rámcovým vzdělávacím programem na podobném principu jako vzdělávání žáků se sluchovým nebo zrakovým postižením. Žáci vzdělávání v „praktických“ školách v 6. až 9. třídě budou moci být vzděláváni podle přílohy pro žáky s lehkým mentálním postižením do ukončení své povinné školní docházky.

Bohuslav Sobotka vyzval ministryni školství, mládeže a tělovýchovy, aby byl VVZPO dále informován o vývoji v této oblasti a mohl tak implementaci novely školského zákona dále podporovat.

Usnesení:

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

I. b e r e n a v ě d o m í informaci ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k přípravě implementace zákona č. 82/2015 Sb. – společného vzdělávání. Výbor se podrobně seznámil s jednotlivými kroky MŠMT i s opatřeními legislativní a nelegislativní povahy;

II. p o d p o r u j e

a) hlavní cíle novely školského zákona. Společné vzdělávání je základním principem, který naplňuje právo všech lidí na vzdělání bez diskriminace a na základě rovných příležitostí a je plně v souladu s dlouhodobými požadavky Výboru i s Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020;

b) kroky MŠMT v oblasti společného vzdělávání a oceňuje zejména zajištění nárokových podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které zlepšují kvalitu jejich vzdělávání, protože společné vzdělávání prokazatelně výrazně přispívá k integraci osob se zdravotním postižením do všech oblastí společenského života a zvyšuje jejich šance na vyšší vzdělání i uplatnění na trhu práce.

Usnesení bylo přijato jednomyslně 14 přítomnými členy VVZPO.

2. Výroční zpráva VVZPO za rok 2015

Druhý bod představila tajemnice VVZPO Petra Nováková.

V loňském roce byl z podnětu Výboru vypracován materiál Podnět k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin, jehož cílem je přispět ke zlepšení situace těchto lidí a jejich rodinných příslušníků.

V roce 2015 se uskutečnila 3 zasedání Výboru a 1 zasedání předsednictva Výboru. Hlavními tématy jednání Výboru byla zejména kontrola plnění opatření Národního plánu a schválení nového Národního plánu i jeho pravidel monitorování, transformace psychiatrické péče v ČR, zaměstnávání osob se zdravotním postižením jak v ústředních orgánech státní správy, tak i v soukromé sféře. Dalšími projednávanými tématy byla právní úprava koordinace rehabilitace, valorizace příspěvku na péči, novela zákona o veřejném zdravotním pojištění upravující nová pravidla pro poskytování zdravotnických prostředků nebo i poskytování sociálních služeb bez registrace.

Při výboru je ustaveno 5 odborných skupin: Odborná skupina pro sociální politiku, Odborná skupina pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, Odborná skupina pro vzdělávání, Odborná skupina pro regionální rozvoj, která projednává se zástupci krajů především tvorbu a realizaci krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a Odborná skupina pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra.

Sekretariát výboru v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny dále organizačně zajišťoval kompletní administraci programu a podmínky pro činnost Řídícího výboru a Hodnotitelské komise tohoto programu.

Výbor loni vyhlásil a realizoval 22. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na problematiku zdravotního postižení. Přihlášeno bylo celkem 59 publicistických děl. Vyhlášení a předání cen proběhlo na slavnostním večeru Výboru k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením, který se konal 4. prosince.

Výbor ve spolupráci s Úřadem vlády ČR vyhlásil pro rok 2015 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených. Sekretariát Výboru přijal celkem 128 žádostí spolků osob se zdravotním postižením s požadavky v celkové výši přes 42 mil. Kč. Předložené projekty posuzovala Komise pro hodnocení projektů tohoto programu. Po vyhodnocení projektů Komisí bylo Úřadem vlády ČR finančně podpořeno 108 projektů předložených 54 organizacemi v celkové výši přes 20 mil. Kč.

Výbor uspořádal v roce 2015 Konferenci Lidé se zdravotním postižením a jejich právní ochrana v ČR a USA u příležitosti 25. výročí přijetí Americans with Disabilities Act. Dále uspořádal semináře pro zástupce měst a obcí k Národnímu rozvojovému programu mobility pro všechny a seminář pro žadatele v dotačním programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených.

Sekretariát Výboru je zastoupen v High Level Group on Disability (odborná skupina pro otázky zdravotního postižení) při Evropské komisi, zástupkyně se pravidelně účastnila jednání této skupiny.

Rozprava:

Bohuslav Sobotka požádal sekretariát VVZPO, aby se zasedání VVZPO konalo vždy jednou za čtvrtletí.

Usnesení:

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

I. s c h v a l u j e Výroční zprávu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za rok 2015 (dále jen „Výroční zpráva“);

II. u k l á d á předsedovi Vládního výboru pro zdravotně postižené občany do 31.05.2016 předložit Výroční zprávu vládě ČR pro informaci v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 20.02.2002 č. 175.

Usnesení bylo přijato jednomyslně 14 přítomnými členy VVZPO.

3. Projednání a doporučení vyhlášení dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených

Se třetím bodem jednání seznámil členy a členky vedoucí sekretariátu VVZPO Pavel Ptáčník.

Dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených (dále jen „Podpora spolků ZP“) vyhláší VVZPO ve spolupráci s Úřadem vlády již od roku 2007. Pravidla pro předkládání žádostí o dotaci a průběh celého dotačního řízení na příslušný kalendářní rok upravuje vnitřní předpis Úřadu vlády – Směrnice vedoucího Úřadu vlády ČR o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti lidských práv, která je každoročně aktualizována.

Dle této směrnice je úkolem VVZPO projednat zaměření dotačního programu Podpora spolků ZP na následující kalendářní rok a doporučit jej vedoucímu Úřadu vlády k realizaci.

Na základě zkušeností a poznatků z praxe při dosavadní realizaci tohoto dotačního programu jsou navrženy pro následující rok určité změny, jejichž záměrem je administrativní i organizační zjednodušení celého procesu, které bude prospěšné a přínosné pro obě strany dotačního řízení – jak pro příjemce, tak i pro poskytovatele dotací.

Dle předkládaného návrhu bude moci každý oprávněný spolek podat v rámci jedné žádosti společný projekt, ve kterém bude možné žádat o finanční podporu na všechny aktivity, které jsou podporovány doposud, neboť i nadále zůstávají zachovány všechny čtyři existující tematické okruhy činností. Významné zjednodušení spočívá tedy v tom, že každý spolek bude podávat pouze jednu žádost o dotaci, následně pak jednu průběžnou zprávu, jednu závěrečnou zprávu, jedno vyúčtování atd.

Zamýšlené zjednodušení bude přínosné i pro nás jakožto poskytovatele dotací, neboť sníží administrativní zátěž celého dotačního procesu (zpracování žádostí, vydávání rozhodnutí, vkládání údajů do informačních systémů Ministerstva financí atd.).

O názor na zamýšlené změny v dotačním programu jsme prostřednictvím ankety požádali všechny spolky lidí se zdravotním postižením, které jsou příjemci dotací. Osloveno bylo celkem 55 spolků. Na anketu jich reagovala 28 a to tak, že 18 spolků jednoznačně navrhanou změnu podpořilo, 4 spolky zaujaly neutrální stanovisko a 6 spolků zaujalo spíše negativní postoj.

Dotační program Podpora spolků ZP pro rok 2017 je určen pro spolky s celostátní působností, jejichž členskou základnu tvoří nejméně 50 % osob se zdravotním postižením nebo jejich zákonných zástupců. Spolky svazové povahy mohou žádat o dotaci pouze v případě, že osoby

se zdravotním postižením nebo jejich zákonní zástupci tvoří nejméně 50 % členské základny každé z jeho členských organizací. Žadatelem nemůže být pobočný spolek hlavního spolku.

Z programu lze podpořit následující tematické okruhy činností, kterými jsou:

- Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením
V rámci programu je možno poskytnout dotaci na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Žadatel musí k žádosti o dotaci doložit doklad o svém členství v mezinárodní organizaci. Dotaci je dále možno poskytnout na náklady na zahraniční cesty, pokud souvisí se základním zaměřením činnosti příjemce či s jeho členstvím v mezinárodních organizacích.

- Účast na správě věcí veřejných ve prospěch osob se zdravotním postižením

Poskytnutí dotace sleduje vytváření rovných podmínek pro osoby se zdravotním postižením prostřednictvím účasti jejich spolků na tvorbě a realizaci ucelených plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, a to na celostátní, krajské i regionální úrovni. Aktivita se mohou týkat účasti na tvorbě a rozvoji komunitních plánů, plánů sociálních služeb, provádění výzkumů a reprezentativních šetření, monitorování právních předpisů týkajících se osob se zdravotním postižením, obhajoby jejich práv a zájmů, monitorování případů diskriminace apod.

- Vzdělávací a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením

Z dotace je možno podpořit vzdělávání zaměřené na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením. Dále je možné dotaci poskytnout na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací.

- Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků zdravotně postižených

Dotaci je možno poskytnout na nezbytné náklady spojené se zajištěním činnosti spolku. Jednotlivé nákladové položky musí být podrobně a řádně zdůvodněny s důrazem na zásady hospodárnosti.

Žadatel je oprávněn podat pouze jednu žádost o poskytnutí dotace. V předkládaném projektu může požádat o podporu jedné či více aktivit, které vycházejí z výše uvedených tematických okruhů činností.

Budou podporovány pouze projekty, které jsou v souladu se zaměřením a posláním Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a zamýšlené aktivity navazují na Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020.

Po projednání a doporučení dotačního programu Podpora spolků ZP pro rok 2017 Vládním výborem bude v souladu se směrnicí vedoucího Úřadu vlády koncem července dotační řízení tohoto programu na následující kalendářní rok vyhlášeno na internetových stránkách Úřadu vlády.

Usnesení:

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

I. p r o j e d n a l v souladu s čl. 3 Směrnice vedoucího Úřadu vlády České republiky č. 24/2014 o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti lidských práv, v platném znění, zaměření dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2017, včetně vymezení tematických okruhů podporovaných činností;

II. d o p o r u č u j e vedoucímu Úřadu vlády České republiky vyhlásit dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2017 dle návrhu obsaženého v části III. předkládaného materiálu.

Usnesení bylo přijato jednomyslně 14 přítomnými členy VVZPO.

4. Příprava novely zákona o sociálních službách

Náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí Zuzana Jentschke Stöcklová uvedla, že v Poslanecké sněmovně je nyní projednávána tzv. malá novela zákona o sociálních službách, která se týká především zvýšení příspěvku na péči. Tzv. velká novela zákona o sociálních službách je dokončována, vládě by měla být předložena do poloviny tohoto roku.

Komentář k tzv. velké novele podal ředitel odboru pro sociální služby, sociální práci a sociální bydlení David Pospíšil. K této novele probíhala tři roky široká diskuse, na její tvorbě se podílelo 40 pracovních skupin. Jedna oblast novely se týká druhů sociálních služeb a povinností poskytovatelů sociálních služeb, a to tak, aby se systém sociálních služeb zpřehlednil. Do základních činností byly přidány další volitelné činnosti a některé sociální služby podobné svým charakterem se slučují do samostatných služeb. S ohledem na povinnost registrace sociální služby se zpřesňují požadavky na straně poskytovatelů tak, aby byly jasnější materiálně technické požadavky. Dále krajské úřady nemají po poskytovatelích požadovat takové doklady, které si mohou opatřit samy.

Další oblast se věnuje zpřesnění kompetencí obecních a krajských úřadů a ministerstva, především výkon sociální práce, zprostředkování sociálních služeb a vyhledávání nelegálních sociálních služeb. Dále je přidáno vymezení, co je sociální šetření, depistážní činnost atd. Zavádí se nové pojmy ve vztahu k sociálním kurátorům, koordinátorům sociálních služeb a koordinátorům podpory.

Následující oblast novely zákona se týká kvalifikace. Zavádí se další specializace, které se v sociálních službách působí, např. supervizor. Jsou stanoveny kvalifikační předpoklady inspektorů sociálních služeb. Rozděluje se oblast sociálních služeb prevence a sociálních služeb péče. Umožňuje se vzdělávání managementu poskytovatelů sociálních služeb.

Další oblast se týká financování sociálních služeb. Jsou upravena pravidla pro zařazování sociálních služeb do sítě tak, aby byla nastavena transparentně a bylo možné se odvolat při nesouhlasu s odmítnutím zařazení do sítě. Jsou stanovena kritéria plánování sociálních služeb kraji. Nově se upravuje tzv. národní síť sociálních služeb.

Tuto novelu budou doprovázet prováděcí právní předpisy, které budou vládě předloženy do konce září tohoto roku. Tyto prováděcí předpisy se budou týkat plánování sociálních služeb a standardů kvality sociálních služeb.

Změny směřují zejména k zajištění kvalitních sociálních služeb a snížení administrace poskytovatelům sociálních služeb. Nově se také řeší nepříznivá sociální situace.

Rozprava:

Václav Krása uvedl, že podklady ani ústní informace neposkytují dostatek konkrétních informací k takto důležité novele. Novela není konzultována s uživateli sociálních služeb, kteří jsou hlavní cílovou skupinou, pro kterou by měla být novela připravena. 70 % služeb je poskytováno neformálními pečovateli v rodinném prostředí, což by také mělo být předmětem novely zákona. Trend domácí péče je výhodný i ekonomicky, je však třeba neformální poskytovatele dostatečně podpořit, jak finančně tak i podpůrnými službami.

Pavel Ptáček vznesl dotaz, zda novela zákona počítá se změnou řízení příspěvku na péči tak, aby došlo ke zkrácení doby jeho trvání.

Karel Rychtář zmínil téma přechodového stupně mezi sociálními službami a zaměstnáváním, který je potřeba pokrýt např. sociálně pracovními rehabilitacemi.

Jiří Vencel uvedl, že jednou z klíčových sociálních služeb je odborné sociální poradenství pro osoby se zdravotním postižením. To se však v novele zákona mezi definicemi sociálních služeb nevyskytuje. Toto poradenství je odborně velmi náročné a mělo by být samostatnou sociální službou. Požádal proto Davida Pospíšila, aby byla k tomuto tématu uspořádána schůzka se zástupci poraden pro osoby se zdravotním postižením.

Michaela Marksová reagovala, že zákon o sociálních službách se věnuje primárně formálním službám, neformální péče by měla být řešena jinými předpisy. V souvislosti s řízením o příspěvku na péči je problémem nedostatek posudkových lékařů, toto řízení také musí proběhnout řádně. Téma přechodového stupně mezi sociálními službami a zaměstnáváním by měla řešit koordinovaná rehabilitace, která je dalším bodem dnešního jednání. Dále Michaela Marksová navrhla uspořádat seminář pro členky a členy VVZPO k novele zákona.

David Pospíšil uvedl, že odborné sociální poradenství v jednotlivých druzích zůstává. Než byl započat legislativní proces, uskutečnilo se několik konferencí k této novele. Uživatelé sociálních služeb byli zapojeni do některých pracovních skupin. Konkrétní paragrafy jsou nyní zpracovávány, proto nebylo znění novely předloženo.

Usnesení:

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

I. b e r e n a v ě d o m í informaci Ministerstva práce a sociálních věcí o tom, že uspořádá seminář pro členy a členky VVZPO o novele zákona o sociálních službách;

II. ž á d á Ministerstvo práce a sociálních věcí o podání informace o novele zákona o sociálních službách s uvedením jednotlivých tezí na příštím zasedání VVZPO.

Usnesení bylo přijato jednomyslně 15 přítomnými členy VVZPO.

5. Nedostatků podávaných záměrů bezbariérových tras v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny

Komentář k tomuto bodu podala předsedkyně Hodnotitelské komise Národního rozvojového programu mobility pro všechny (dále jen „NRPM“) Dagmar Lanzová.

V rámci NRPM jsou pořádány semináře pro žadatele, konány jsou i konzultace k záměrům před každým kolem výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras. Z těchto konzultací a předkládaných projektových dokumentací vyplývá, že projektanti neznají dostatečně vyhlášku č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb (dále jen „bezbariérová vyhláška“). Navrhované úpravy staveb tak nejen nepřinášejí odstranění bariér, ale mohou vytvářet bariéry a rizika nová. Projektant podle stavebního zákona odpovídá za správnost, úplnost a celistvost dokumentace, rovněž zodpovídá za to, že stavba bude splňovat technické požadavky, tj. i požadavky na bezbariérové užívání stavby. Dle zákona č. 360/1992 Sb., České národní rady o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, v platném znění, patří do působnosti České komory architektů (dále jen „ČKA“) a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „ČKAIT“) spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování – veřejným zájmem ze stavebního zákona je i bezbariérové užívání staveb. Dále mají komory pečovat o vysokou úroveň výkonu činnosti autorizovaných osob a podporovat jejich odborné vzdělávání.

S reakcí vystoupil předseda ČKAIT Pavel Křeček. Uvedl, že komora si je svých úkolů vědoma. K tomu má komora zřízeny orgány: Dozorčí radu, Dozorčí komisi a Stavovský soud. Pokud se někdo dopustí pochybení, dochází k prošetření a k případnému udělení sankcí od finanční pokuty po zastavení činnosti. Komora se nebrání konzultacím či konání seminářů. Komory jsou však financovány pouze z členských příspěvků. Ve spolupráci s MMR byla vydána publikace o bezbariérovém užívání pozemních staveb. S MD se obdobnou příručku pro dopravní stavby vydat nepodařilo. V rámci dobrovolnosti byly uspořádány semináře pro pracovníky stavebních úřadů. Je však třeba tyto informativní akce finančně podpořit.

Zástupkyně ČKA Marie Špačková uvedla, že se nesetkala s tím, že by dokumentace, která obsahuje vyjádření Národního institutu pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace České republiky, byla v nesouladu s bezbariérovou vyhláškou. ČKA žádný podnět týkající se porušení bezbariérové vyhlášky neobdržela.

Jiří Dienstbier přerušil projednávání tohoto bodu kvůli odchodu některých členů VVZPO na tiskovou konferenci a po projednání 8. bodu se jednání obnovilo.

Jako poslední vystoupil s příspěvkem ředitel odboru techniky realizace zdrojů Státního fondu dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“) Karel Havlíček. SFDI za dobu své existence ve spolupráci s obcemi a městy financoval stavby v hodnotě více jak 3 mld. Kč. SFDI podává sekretariátu VVZPO každoročně zprávu o tom, kolik finančních prostředků bylo poskytnuto na financování bezbariérových staveb v rámci NRPM. Vládním plánem financování NRPM je uloženo SFDI vyčlenit na financování projektů NRPM 100 mil. Kč ročně. Zpracování dokumentací, které se týkají bezbariérových staveb, není na dobré úrovni, zhruba u 50 % žádostí je třeba zamítnout jejich financování proto, že dokumentace není v souladu s právními předpisy. Speciální stavební úřady často povolují stavby, které nesplňují podmínky dané bezbariérovou vyhláškou. Je třeba se proto změřit i na pracovníky stavebních úřadů.

Rozprava:

Václav Krása uvedl, že polovina projektů, které jsou přihlášeny do NRPM nemůže být financována z důvodu závažných nedostatků v projektové dokumentaci. Finanční prostředky, které jsou na NRPM vyčleněny na základě Vládního plánu financování NRPM, tak nejsou plně vyčerpány. Dále navrhl, aby se uskutečnila k tomuto tématu schůzka zástupců ČKAIT, ČKA, VVZPO, MMR, MD a NRZP ČR, na které bude dohodnuto řešení této situace, a na dalším zasedání VVZPO bude podána zpráva o výsledcích schůzky.

Pavel Ptáčník reagoval, že povinnost projektantů znát právní předpisy týkající se bezbariérového užívání staveb a dále se vzdělávat je jasně daná. Tyto právní předpisy jsou platné již delší dobu, jejich znalost by měla být proto již automatická. Bohužel není dosud určen dotčený orgán, který by byl zodpovědný za dodržování právních předpisů, které se týkají oblasti bezbariérového užívání staveb.

Bod byl určen pro informaci, nebylo přijímáno usnesení.

6. Informace o plnění Závěrečných doporučení Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením k úvodní zprávě ČR o plnění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením

Se šestým bodem seznámila členy a členky VVZPO Zuzana Jentschke Stöcklová.

31. března a 1. dubna 2015 proběhla před Výborem OSN pro práva osob se zdravotním postižením obhajoba Úvodní zprávy České republiky o opatřeních přijatých k plnění závazků podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Výbor OSN zveřejnil 17. dubna 2015 závěrečné poznámky k této zprávě s doporučeními, jakým oblastem se má Česká republika dále věnovat.

Vláda 24. února 2016 projednala tato Závěrečná doporučení. Na základě usnesení vlády bude vládě předložena informace o plnění doporučení č. 32 a 37, které jsou obě v gesci MZ a MSp. Zprávu o plnění těchto bodů MPSV jako koordinátor plnění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením již obdrželo a v současné době ji zpracovává. Zpráva bude vládě předložena do konce března tohoto roku. MPSV podá zprávu k plnění těchto bodů na příštím zasedání VVZPO.

Bod byl určen pro informaci, nebylo přijímáno usnesení.

7. Informace o postupu prací na přípravě právní úpravy zajišťující koordinaci rehabilitace

Informaci k tomuto bodu podala náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí Iva Merhautová.

Dle opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 by měl být věcný záměr zákona o koordinované rehabilitaci předložen do konce tohoto roku.

Tématem koordinované rehabilitace se MPSV zabývá od roku 1999. Od tohoto roku bylo vypracováno a do legislativního procesu předloženo několik materiálů. Kromě pracovní skupiny, která připravuje věcný záměr zákona, se tomuto tématu věnovala i pracovní skupina pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Sekce sociálně pojistných systémů dostala za úkol připravit zákon o pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání, jednou z možností odškodnění je i pracovní rehabilitace. Tyto dva předpisy budou připravovány koordinovaně.

Pracovní skupina k vypracování věcného záměru zákona o koordinované rehabilitaci se zabývala definováním cílové skupiny a procesu, dále i poskytovateli rehabilitace. Do konce května by měl být předložen k diskusi první pracovní materiál. Dále bude spolupracováno s Výzkumným ústavem

práce a sociálních věcí, např. v otázkách potřebného počtu poskytovatelů sociálních služeb nebo potřebných profesí. Koordinátor rehabilitace by měl působit při České správě sociálního zabezpečení a to proto, že tato instituce spravuje oblast invalidních důchodů. Uvažuje se také o rozšíření kompetencí zdravotně sociálních pracovníků o práci s lidmi se zdravotním postižením.

Rozprava:

Karel Rychtář uvedl, že v zahraničí je koordinace rehabilitace řešena v rámci systému mimorozpočtového fondu, pojistném systému nebo pomocí diverzifikace do jednotlivých právních úprav. Bylo by třeba nejprve formulovat základní zadání a definici koordinované rehabilitace a až později řešit organizační, kompetenční, finanční a další podrobnosti. Neefektivní rehabilitací ztrácí Česká republika velké finanční prostředky.

Bod byl určen pro informaci, nebylo přijímáno usnesení.

8. Zpráva o postupu prací na implementaci Strategie reformy psychiatrické péče

Úvodní slovo k tomuto bodu přednesla náměstkyně ministra zdravotnictví Lenka Ptáčková Melicharová. Byly schváleny standardy Center duševního zdraví, akutní lůžkové péče a rozšířené ambulance. Je finalizováno memorandum se zdravotními pojišťovnami a s Českou psychiatrickou společností, chystá se i memorandum s kraji a s MPSV o finančním zabezpečení sociální složky psychiatrické péče.

S uskutečněnými kroky v této oblasti seznámil přítomné garant reformy psychiatrické péče Martin Hollý. Velká část pacientů onemocní v mladém věku a vyžaduje komplexní rehabilitaci. Hlavním cílem Strategie reformy psychiatrické péče je naplňovat lidská práva lidí s duševním onemocněním v nejširším možném výkladu. Aby byl naplněn článek 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, který stanoví, že zdravotní postižení nemá být určujícím pro místo pobytu člověka, je třeba péči poskytovat nejen v psychiatrických nemocnicích. Jednotlivými cíli je rozvíjet kvalitu a bezpečí péče systémovou změnou v organizaci jejího poskytování, omezit stigmatizaci lidí s duševním onemocněním, zvýšit kvalitu života těchto lidí i jejich blízkých a jejich okolí, úspěšně začleňovat lidi s duševním onemocněním do společnosti, podpořit efektivitu péče o duševní zdraví včasnou diagnostikou, integrovat zdravotní, sociální a další návazné služby.

Základními opatřeními reformy jsou vznik Center duševního zdraví, transformace psychiatrických nemocnic, adaptace ambulantní péče podporou rozšířených psychiatrických ambulancí a kultivace podmínek poskytování akutní lůžkové péče v běžných nemocnicích.

Počet pacientů, kteří vyhledávají psychiatrickou péči, v posledních letech roste. Narůstá počet spíše neurotických onemocnění, jimž lze předcházet.

Strategie reformy psychiatrické péče byla schválena v roce 2013. V prvním pololetí loňského roku došlo k poklesu činnosti, v druhé polovině však začala intenzivní práce, která se týká komunikace s kraji, obnovila se činnost pracovních skupin, vznikla nová řídicí struktura, došlo k vypsání výzev operačních programů, aby mohla být reforma podpořena finančně.

Na implementaci strategie se podílí 8 pracovních skupin. Pracovní skupina ke tvorbě standardů a metodik připravila standardy Center duševního zdraví, akutní lůžkové péče a rozšířené ambulance. Tato skupina také připravuje harmonogram vzniku jednotlivých zařízení. Pracovní

skupina k rozvoji sítě psychiatrické péče se věnuje regionálnímu modelu sítě psychiatrické péče (především Center duševního zdraví, ale jiných poskytovatelů služeb). Skupina k humanizaci psychiatrické péče se zabývá např. vztahem pacient a zdravotník. Pracovní skupina k destigmatizaci a komunikaci má schválenou synopsi ke koordinaci destigmatizace. Pracovní skupina Vzdělávání a výzkum má za úkol sladit vzdělávání a dostupnost profesí s potřebami reformy psychiatrické péče. Cílem skupiny pro legislativní změny je tvorba zákona o duševním zdraví. Pracovní skupina pro udržitelné financování vytvořila model financování Center duševního zdraví. Poslední skupina zajišťuje meziresortní spolupráci.

Úkolem pro další období je příprava memoranda k udržitelnému financování. Několik Center duševního zdraví již funguje, další jsou v přípravě. Pracuje se i na destigmatizačních aktivitách a vzdělávacích projektech.

President Evropské psychiatrické asociace byl požádán Evropskou komisí o vypracování stanoviska, zda je reforma psychiatrické péče v souladu s mezinárodními doporučeními, jak by měla psychiatrická péče vypadat. Stanovisko obsahovalo vyjádření, že se česká strategie může stát modelem pro země, které reformu psychiatrické péče teprve chystají.

Rozprava:

Václav Krása zmínil, že je třeba zintenzivnit diskusi MZ a MPSV tak, aby sociální prvky reformy psychiatrické péče byly v souladu s novelou zákona o sociálních službách a také aby tato novela reformu zohledňovala. Lenka Ptáčková Melicharová reagovala, že komunikace resortů funguje, zástupci MPSV se účastní výjezdů do krajů.

Pavel Ptáčník uvedl, že vítá znovuoživení prací i s ohledem na řadu podnětů, které VVZPO obdržel od organizací lidí s duševním onemocněním či jejich rodičů a přátel. V Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 je několik opatření cílených na oblast týkající se lidí s duševním onemocněním.

Aleš Lang uvedl, že se Platforma pro transformaci péče o lidi s duševním onemocněním snaží, aby téma reformy psychiatrické péče bylo nadresortní a aby zodpovědnost za reformu převzala vláda a to především s ohledem na zajištění financování, aby nedošlo k tomu, že finanční prostředky budou moci být uvolněny jen z rozpočtové kapitoly MZ. Platforma vyzívá MZ, aby výzvy dotačních programů krajů byly jasně definované a aby byla jasně definovaná i kritéria pro Centra duševního zdraví. Důležité je také zajistit monitoring implementace strategie psychiatrické péče. Strategie je v některých oblastech formulována vágně, např. v jaké podobě zůstanou psychiatrické nemocnice, zda se počítá s redukcí lůžek atd.

Václav Krása reagoval, že VVZPO jako poradní orgán vlády se zabývá tímto tématem na téměř každém zasedání. Cílem těchto jednání je i to, aby tato oblast byla řešena meziresortně.

Lenka Ptáčková Melicharová dále uvedla, že psychiatrické nemocnice musí projít transformací, která povede k redukcí lůžek, to však nemusí znamenat, že nemocnice ušetří finanční prostředky. Evaluační mechanismy Center duševního zdraví budou zajišťovat nezávislí evaluátoři.

Usnesení:

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

I. k o n s t a t u j e, že reforma psychiatrické péče je v souladu s Národním plánem podpory rovných příležitostí osob se zdravotním postižením na období 2015–2020;

II. u p o z o r ň u j e, že s rozvojem komunitní péče v oblasti duševního zdraví je nutné očekávat také růst veřejných výdajů na poskytování sociálních služeb a rozvoje komunitní péče;

III. u k l á d á Ministerstvu zdravotnictví, aby předložilo do 30.04.2017 další průběžnou zprávu o stavu realizace Strategie reformy psychiatrické péče.

Usnesení bylo přijato 12 přítomnými členy VVZPO.

9. Důsledky zvyšování minimální mzdy na výši náhrad za ztrátu na výdělcích z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

S tímto tématem seznámil členy a členky VVZPO předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Václav Krása.

Osobám, které mají pracovní úraz nebo nemoc z povolání a nemohou tak pracovat ve svém původním zaměstnání, je přiznána renta do výše průměrné mzdy pobírané před úrazem či nemocí. Pokud člověk pobírá invalidní důchod, renta se o tento důchod snižuje. Rozhodnutím soudu i zákonem je stanoveno, že zaměstnavatel nenese odpovědnost za to, že si bývalý zaměstnanec nenašel jinou práci. Pokud je tedy tato osoba v evidenci Úřadu práce ČR, renta se snižuje o minimální mzdu. Tím, že dochází k nárůstu minimální mzdy, dochází k poklesu té renty, která byla stanovena před více lety. Měla by být zaručena právní jistota nabytých práv poživatelů této renty. Například lidé, kterým byla tato renta přiznána v roce 2010 ve výši 5.000 Kč, pobírají tuto rentu dnes nižší o 1.300 Kč, od příštího roku bude nižší o 2.500 Kč.

Dále se k tomuto tématu vyjádřila náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí Zuzana Jentchke Stöcklová, která uvedla, že existují dva právní výklady k této problematice. MPSV připravuje v současné době v souladu s navrhovaným usnesením VVZPO návrhy řešení této situace. Zákoník práce je v současné době v meziresortním připomínkovém řízení, může proto dojít k rozhodnutí zapracovat některou z variant ještě během připomínkového řízení.

Rozprava:

Marie Bílková konstatovala, že v podkladovém materiálu je uvedeno, že řešení této situace nebude mít dopady na veřejné rozpočty. Výsledek hospodaření dotčených pojišťoven je každoročně převáděn jako příjem do státního rozpočtu, tzn., že tímto opatřením se tato částka sníží.

Usnesení:

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany ž á d á MPSV, aby

I. připravilo varianty řešení poklesu náhrad mzdy za pracovní úraz nebo nemoc z povolání po ukončení výplaty nemocenských dávek a

II. předložilo tato variantní řešení na příštím jednání VVZPO.

Usnesení bylo přijato 12 přítomnými členy VVZPO.

10. Různé

V bodě Různé se s příspěvkem nikdo nepřihlásil.

Jiří Dienstbier poděkoval členům a členkám VVZPO za účast na jednání a ukončil zasedání.

V Praze dne 22.03.2016

Zapsala: Petra Nováková v. r.
tajemnice VVZPO

Za správnost: Pavel Ptáčník v. r.
vedoucí sekretariátu a člen VVZPO

Schválil: Bohuslav Sobotka v. r.
předseda VVZPO